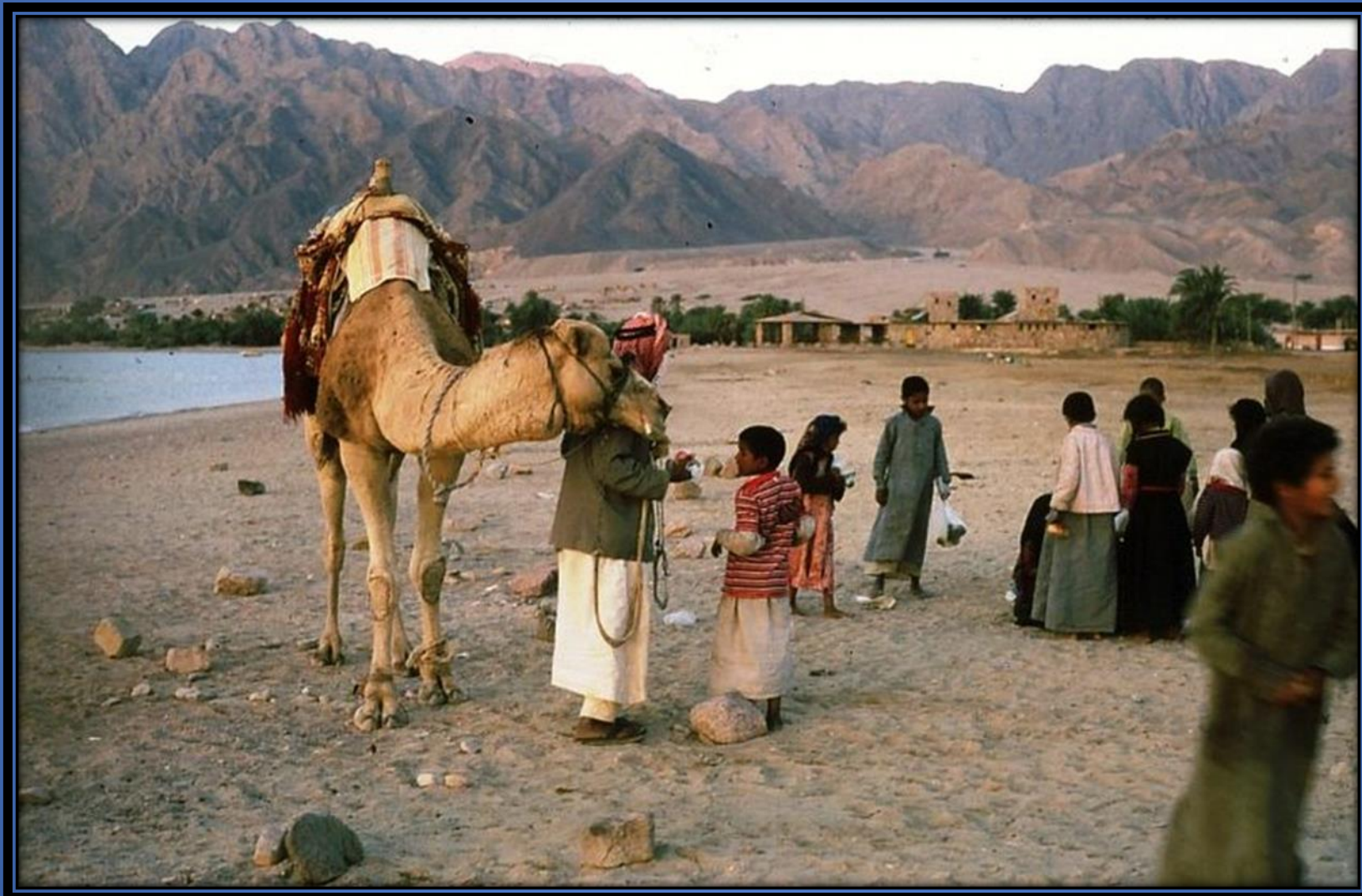


# הבדואים בישראל



הבדואים הם שבטים שמיים אשר מקורם בחצי האי ערב, ממנה החלו להתפשט  
צפונה כדי למצוא שטחי מרעה ואזורי מחיה.

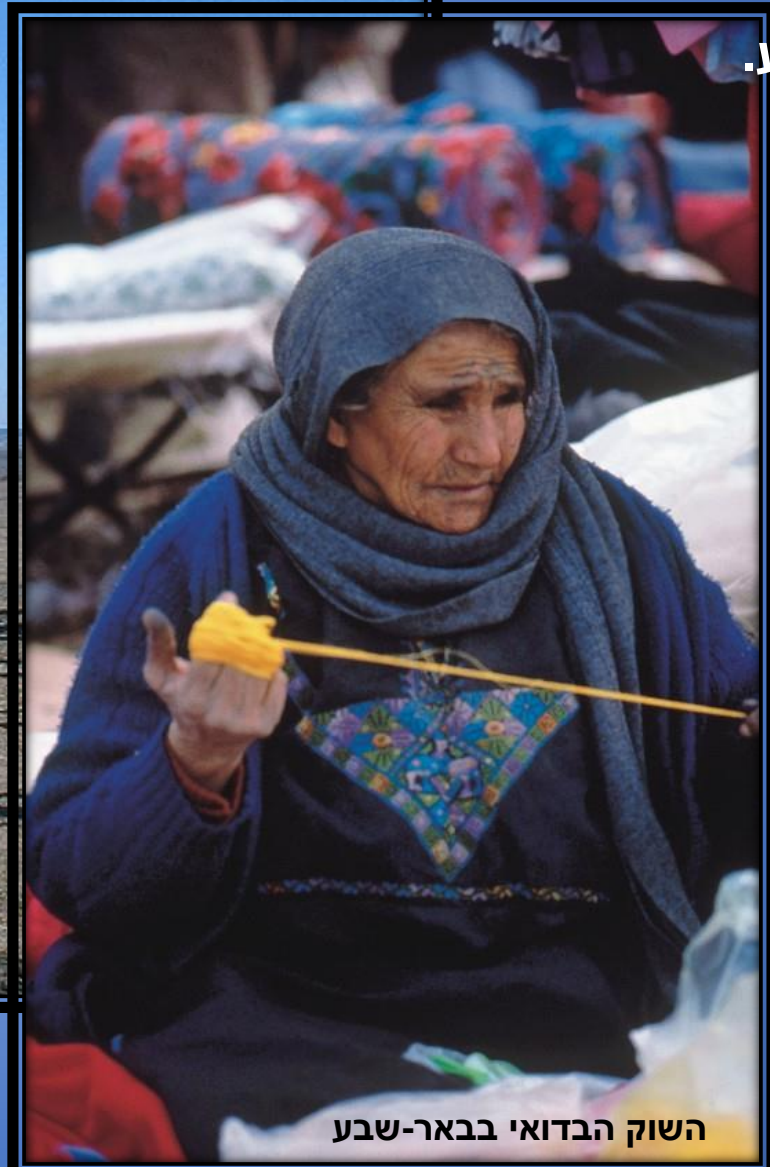


האוכלוסייה הבדואית בישראל, היא חלק

מהמיעוט הערבי החי במדינה.



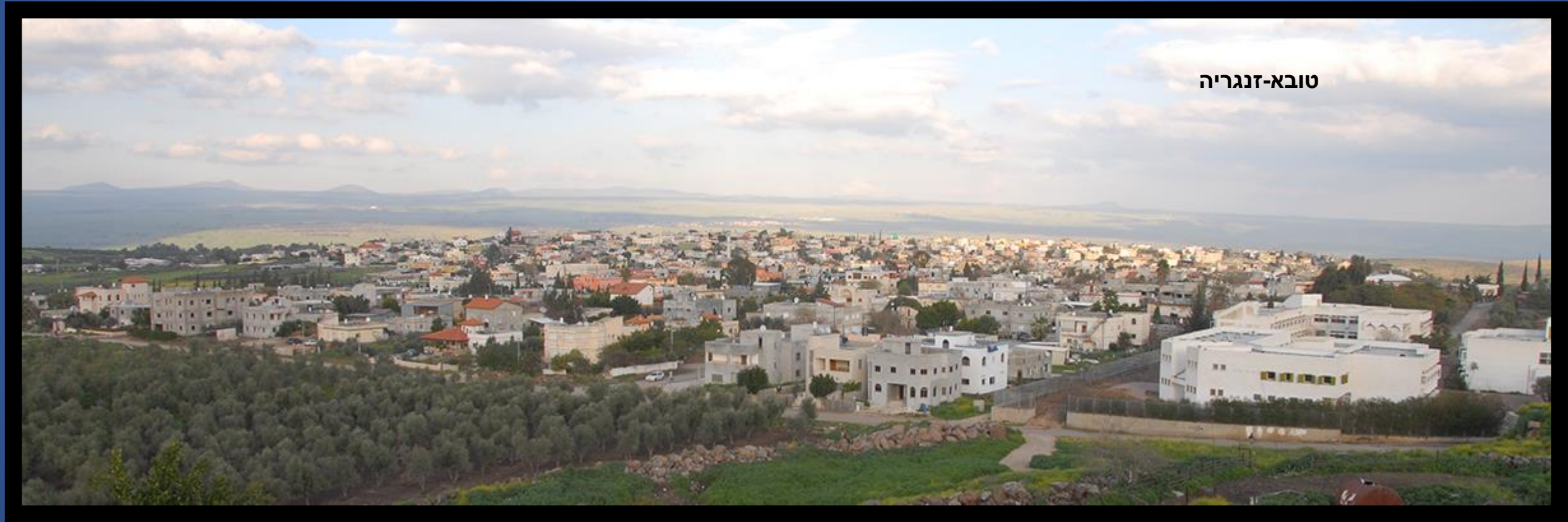
בעבר היו הבדואים שבטים נודדים,  
ואילו היום הם נמצאים בתהליך של  
מעבר להתיישבות קבע.



השוק הבדואי בבאר-שבע

האוכלוסייה הערבית הبدوוית בישראל מתחלקת לשתי קבוצות:

(1) הبدوים בצפון הארץ - המתגוררים, רובם ככולם, בכפרים וביישובים עירוניים קטנים, ומונים כיום (2006) כ- 70 אלף נפש.



טובא-זנגריה

2) הבדווים בנגב - שם חיים כיום כ- 150,000 נפש. מחציתם חיים ביישובים עירוניים שהוקמו במיוחד עבורם, והשאר חיים ביישובים שאין להם הכרה רשמית של המדינה. (יישובים ספונטאניים).



יישוב ספונטאני - יישוב שקם ללא תכנון מראש, ללא תשתיות וללא השירותים המקובלים ביישוב מתוכנן.

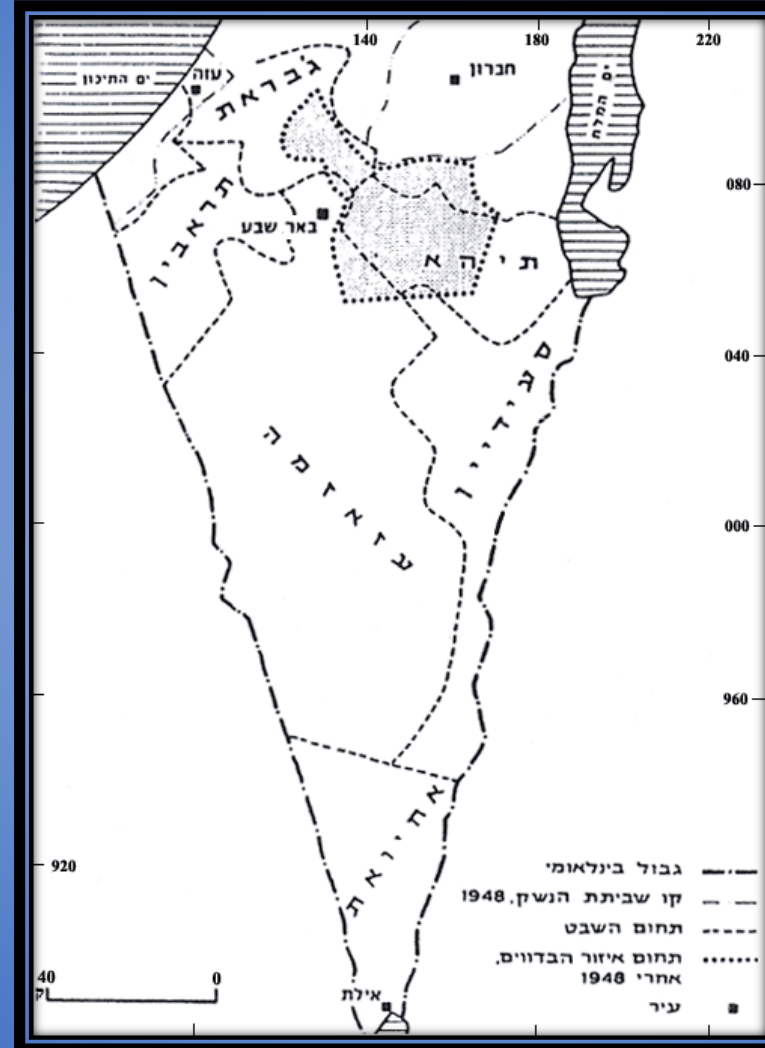
עד קום המדינה קיימו הבדווים בנגב אורח חיים נוודי למחצה: בעונת החורף הם ישבו במקומות קבע ועסקו בגידולים חקלאיים, ובעונת הקיץ הם נדדו עם עדרי הצאן.



אחרי קום המדינה נותרה בנגב אוכלוסייה של כ-11,000 בדווים.

בשנת 1951, עם החלת הממשל הצבאי על ערביי ישראל, נדרשו הבדווים בנגב לעבור ל"אזור הסייג" - אזור שהוגדר כשטח שבין דימונה לערד במזרח, לבין באר שבע והקיבוצים שובל ומשמר הנגב במערב.

מאז התקופה ההיא יש מחלוקת בין המדינה לבין הבדווים באשר לבעלות על שטחי קרקע נרחבים בנגב.





בסוף שנות ה-60 של המאה ה-20, החלה המדינה בבנייה של עיירות קבע לאוכלוסייה הבדווית.

כמחצית מאוכלוסיית הבדווים בנגב עברה להתגורר בעיר רהט וביישובים העירוניים: כסיפה, ערעה בנגב, שגב-שלום, תל שבע, חורה ולקיה.



חורה - כ-20 אלף תושבים  
מתגוררים ביישוב, שהוקם ב-1989



ממראות לקייה

העיר/העיירה	שנת ייסוד	מס' התושבים (2006)
תל שבע	1967	13,600
רהט	1971	40,600
ערעה בנגב (ערוער)	1981	12,500
כסיפה	1982	10,300
שגב-שלום	1984	6,500
חורה	1989	10,000
לקייה	1990	8,400
מועצה אזורית אבו בסמה	2005	2,300
סה"כ		104,200

1452: גודל האוכלוסייה בעיירות הבדווים בנגב, 2006

(המועצה האזורית אבו-בסמה, שאיגדה בתוכה מספר כפרים בדואים, פורקה בשנת 2012 בשל הגידול המואץ באוכלוסייה, ובמקומה קמו שתי מועצות: נווה מדבר ואל קסום)

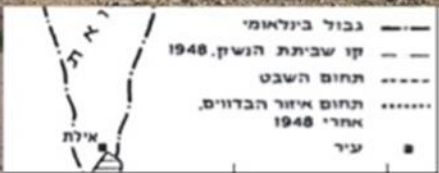
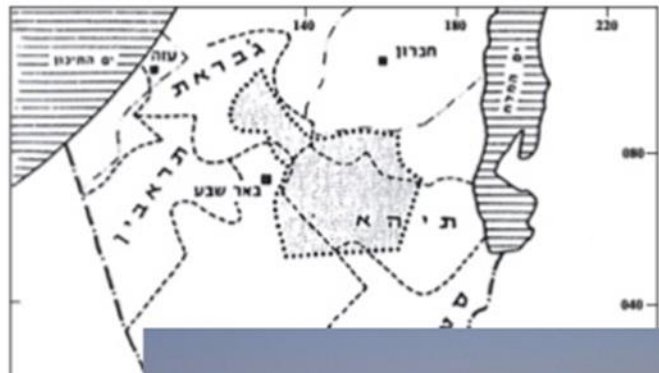
# מדיניות תכנון וכפרים בדואים

1948-1954 ריכוז  
האוכלוסייה ב'אזור הסייג'  
תחת שלטון צבאי

1963 - 2000 תפיסת העיור:  
יישוב הבדואים ב-7 העיירות

2000 והלאה - הכרה זוחלת  
ב- 11 כפרים

2012 - כ- 60,000 אזרחים  
חיים ב- 35 כפרים לא  
מוכרים בשטחים גליליים  
ללא תכנון ותחת איומי



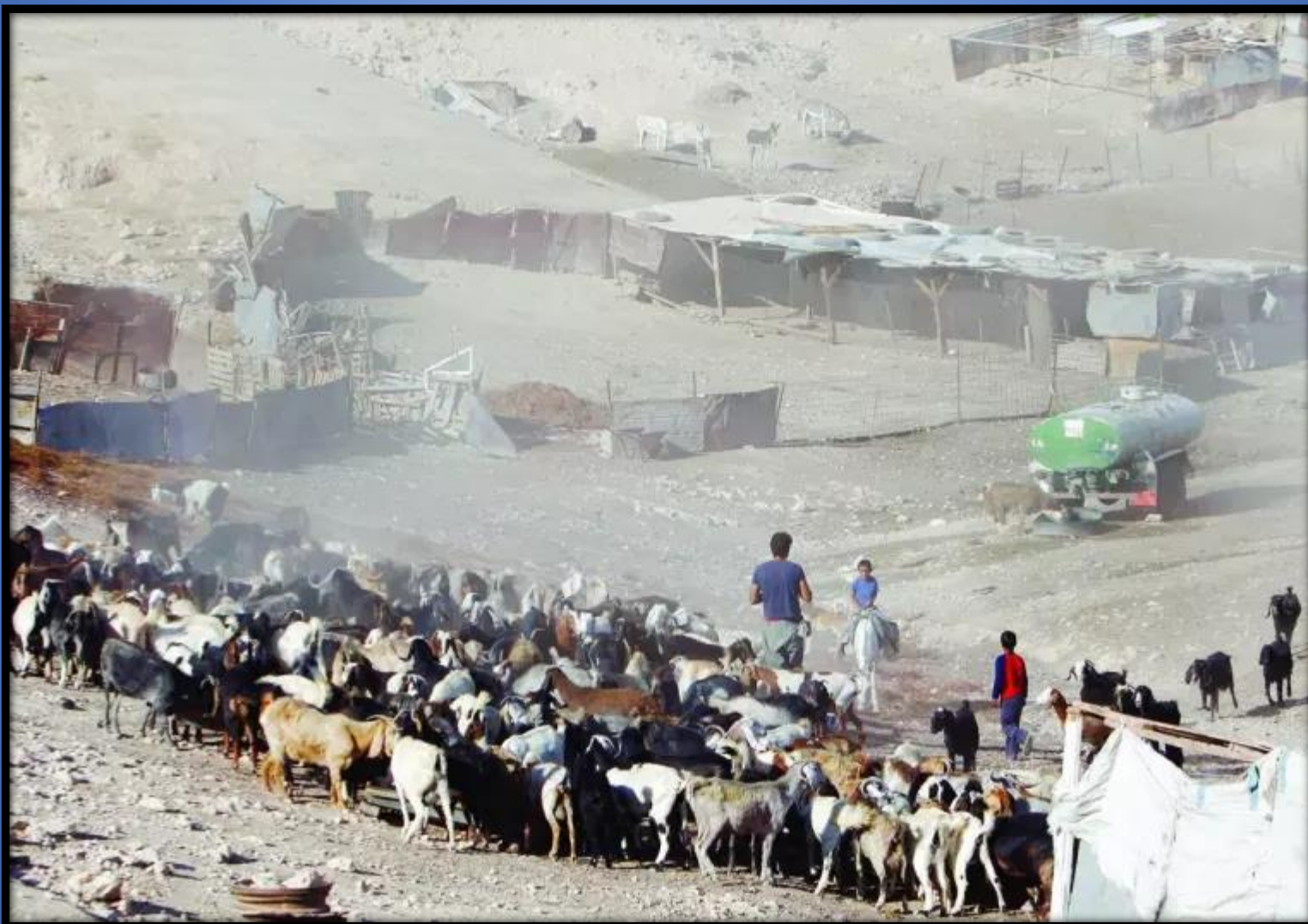
המחצית האחרת של האוכלוסייה הבדווית מתגוררת ביישובים  
ספונטאניים, שאינם מוכרים על ידי המדינה.



ביישובים הספונטאניים קיים מחסור בשירותים בסיסיים כמו: מים  
זרמים, חיבור לחשמל וקווי טלפון.



אוכלוסיית הבדווים בנגב היא האוכלוסייה החלשה והענייה ביותר בישראל. בנוסף היא סובלת מרמת השכלה ממוצעת-נמוכה, ומשיעורי אבטלה שהם הגבוהים בישראל.



שבע העיירות הבדוויות ממוקמות במקומות האחרונים בדירוג הפיתוח הארצי,  
ובמקומות הראשונים בשיעור מקבלי הבטחת הכנסה.

מידע על היישובים הספונטאניים לא נאסף על ידי הלשכה המרכזית  
לסטטיסטיקה, אך נראה שהמצב ביישובים אלה אף גרוע יותר.



מראה כללי של היישוב הבדואי חורה

# חלק מהבדואים משרתים בכוחות הביטחון של ישראל.







# רהט – עיר בדואית בנגב





✓ רהט היא עיר בדואית השוכנת  
צפונית לבאר שבע.

✓ היא הוקמה בשנת 1972 כחלק  
מתכנית להקמת שבעה יישובי קבע  
למען הבדואים בנגב, והוכרזה כעיר  
בשנת 1994.

✓ כיום (2016) מתגוררים ברהט  
64,000 תושבים.

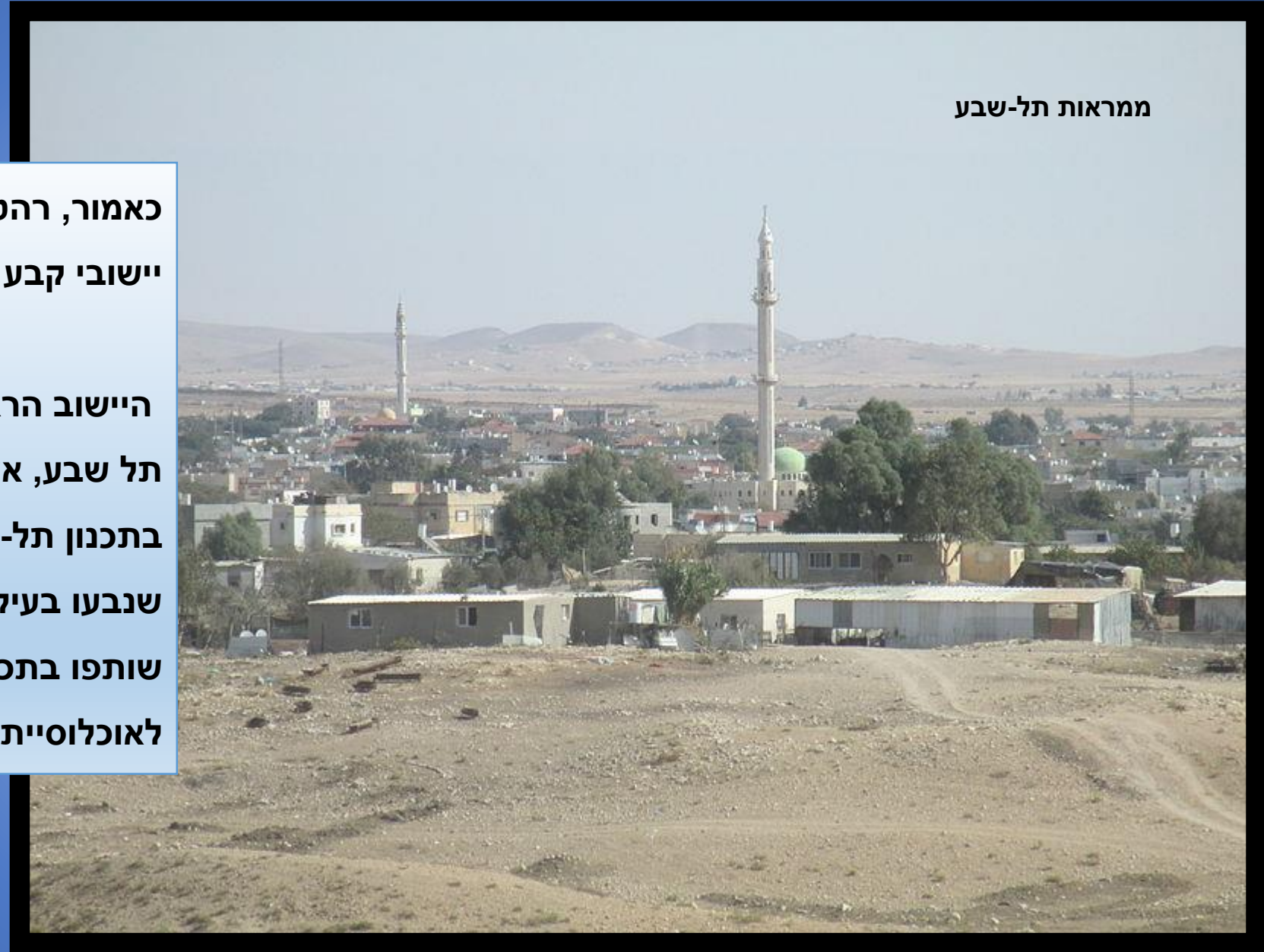
✓ האוכלוסייה גדלה בקצב גידול שנתי

של 4%. פירוש הדבר: כל שנה נוספים  
לאוכלוסייתה 2,560 נפש.

✓ רוב תושביה הם מוסלמים.

כאמור, רהט הוקמה כחלק מתכנית להקמת שבעה יישובי קבע למען הבדואים בנגב.

היישוב הראשון שהוקם ביוזמה ממשלתית היה תל שבע, אשר הוקם בשנת 1966. בתכנון תל-שבע ובהקמתו נעשו כמה טעויות, שנבעו בעיקר מהעובדה שהבדואים עצמם לא שותפו בתכנון, ומכך שהיישוב לא התאים לאוכלוסיית הבדואים ולמסורתם.



**הפקת הלקחים מתהליך הקמתה של תל  
שבע איפשרה לבדואים להתארגן ולהקים  
לעצמם ברהט שכונות על בסיס חמולתי,  
וכן לבנות את היישוב בשיטת "בנה  
ביתך", כשכל משפחה בונה את ביתה לפי  
יכולתה ודרישותיה.  
ואכן, העיר בנויה מ-32 שכונות נפרדות,  
כשבכל שכונה מתגוררים תושבים  
מחמולה אחרת.**

**כיום הבנייה נעשית בצפיפות נמוכה  
יחסית, אך בעתיד, כשיאזלו עתודות  
הקרקע של העיר, תוכל העיר לצופף את  
עצמה מבפנים בבנייה רוויה.**



בתוך הנוף העירוני של רהט עדיין ניתן לראות אוהלים מפוזרים בין הבניינים. האוהלים משמשים למגורים לזקני העיר המתקשים להיפרד מאורח החיים המסורתי.





✓ רהט היא יישוב עירוני פרוורי של באר שבע,

והיא עיר לכל דבר.

✓ במרכז העסקים הראשי שלה נמצאים שירותים

ציבוריים, מסחריים ועסקיים: סניפי בנקים,

משרדי העירייה, סניף דואר, חנויות ושווקים

ומשרדים.



רחוב השוק ברהט



השוק ברהט



✓ מעט מהתושבים עדיין עוסקים בגידול מסורתי של בקר.

✓ מקורות התעסוקה של הצעירים מגוונים - תעשייה, בנייה ושירותים, ורובם עובדים בבאר שבע.



שוק הכבשים ברהט

✓ מספר יזמים עוסקים בחקלאות מודרנית של חממות.

✓ רמת ההשכלה המקצועית הנמוכה של תושבי רהט גורמת לשיעור אבטלה גבוה מאוד בעיר - הגבוה ביותר במגזר הלא-יהודי.





